

Kancelaria Radcy Prawnego Marcin Józefiak, NIP 782-222-71-76, Regon 301962306

ul. Grodziska 37/3a

60-363 Poznań

Poznań, dnia 15 lutego 2017r.

Do

Trybunału Konstytucyjnego

al. J.Ch. Szucha 12a

00-918 Warszawa

Skarżący:

K K

zam.

Reprezentowana przez:

r.pr. Marcina Józefiaka

numer wpisu PZ 2928

adres do doręczeń:

Kancelaria Radcy Prawnego

Marcin Józefiak

ul. Grodziska 37/3a

60-363 Poznań

SKARGA KONSTYTUCYJNA

o stwierdzenie niezgodności art. 10 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników z Konstytucją Rzeczypospolitej w zakresie pozbawienia rolników, możliwości podlegania ubezpieczeniu wypadkowemu związanego z działalnością poza rolniczą, a tym samym dyskryminacji rolników, w porównaniu do osób prowadzących wyłącznie działalność gospodarczą lub wyłącznie rolniczą.

W imieniu skarżącego **K K**, którego pełnomocnictwo załączam, **wnoszę o stwierdzenie** że:

art. 10 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2016.277 t.j.; dalej u.u.s.r.) w zakresie pozbawienia rolników (prowadzących obok gospodarstwa rolnego również działalność poza rolniczą), możliwości podlegania ubezpieczeniu wypadkowemu (zabezpieczenia społecznego) związanego z działalnością poza rolniczą, a tym samym dyskryminacji tej grupy rolników, w porównaniu do osób prowadzących wyłącznie działalność gospodarczą lub wyłącznie działalność rolniczą, jest niezgodny z przepisem art. 2, art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej.

ul. Grodziska 37/3a

60-363 Poznań

UZASADNIENIE

Prawomocnym wyrokiem z dnia października 2016r., w sprawie sygn. akt , doręczonym wraz z uzasadnieniem pełnomocnikowi powodowa dnia 16 listopada 2016r., Sąd Okręgowy w P Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w P Wydział VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia kwietnia 2016r. o sygn. akt. oddalającego powództwo o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej, lub rolniczej choroby zawodowej. Powód K K wyczerpał przewidzianą w postępowaniu sądowym drogę prawną. Załączone wyroki są prawomocne.

I. Ustalenia faktyczne stanowiące podstawę skargi konstytucyjnej.

W dniu października 2015 r. Pan K K doznał wypadku w trakcie wykonywania działalności gospodarczej, będąc jednocześnie rolnikiem i pozostając ubezpieczony w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W związku z zaistniałym zdarzeniem sporządzono stosowny protokół i Pan K K wystąpił do Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o wypłatę jednorazowego odszkodowania. Pan K K opłacał regularnie i terminowo wszystkie możliwe składki związane z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej w KRUS.

Decyzją z dnia grudnia 2015 roku, , znak: Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił prawa do jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem z dnia października 2015 roku z uwagi, iż nie miał on związku z działalnością rolniczą, tylko dodatkowo prowadzoną działalnością gospodarczą w zakładzie

Oran wskazał, iż zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt. 1 u.u.s.r. jednorazowe odszkodowanie przysługuje ubezpieczonemu, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej.

Sąd Rejonowy podzielił uzasadnienie zawarte w wydanej decyzji wskazując, iż Trybunał Konstytucyjny doszedł do przekonania, że w systemie prawa brakuje właściwego rozwiązania legislacyjnego związanego z możliwością dobrowolnego ubezpieczenia wypadkowego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej osób, które taką działalność wykonują, podlegając ubezpieczeniu rolniczemu w pełnym zakresie z mocy ustawy.

W apelacji ubezpieczony podniósł m.in. zarzut naruszenia art. 32 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej, w zakresie jakim jednorazowe odszkodowanie nie przysługuje, osobą które doznały stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy niezwiązanej z działalnością rolniczą, tylko dodatkowo prowadzoną działalnością gospodarczą

ul. Grodziska 37/3a

60-363 Poznań

Sąd drugiej instancji podzielił przyjęte przez Sąd Rejonowy ustalenia przyjęte w oparciu o orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego (tj. wyrok z dnia 29 października 2013r. sygn. akt. SK 64/12) wskazując, iż brak ochrony ubezpieczeniowej od ryzyka wypadku przy pracy i choroby zawodowej osób ubezpieczonych w systemie ubezpieczenia społecznego rolników, jednocześnie wykonujących pozarolniczą działalność gospodarczą, stanowi problem systemowy i powinien być rozważony przez ustawodawcę. Ponadto wskazał, iż ocena zaniechania ustawodawczego nie należy do właściwości Sądu Okręgowego, gdyż sądy powszechne nie tworzą prawa tylko je stosują.

II. Wnioski.

Osoba ubezpieczona w KRUS prowadząca dodatkowo działalność gospodarczą zgodnie z art. 5a u.u.s.r., „*podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej*”. Ponadto art. 17 ust. 2 o ubezpieczeniu społecznym rolników (dalej u.u.s.r.) wobec rolników prowadzących dodatkowo działalność rolniczą wprowadza obowiązek opłacania składek w wysokości ich dwukrotności. Z kolei z tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, ubezpieczony zgodnie z art. 7 u.u.s.r. podlega również pod ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie. Zgodnie z art. 8 ust. 1 u.u.s.r. ubezpieczony zobowiązany jest również odprowadzać składki tytułem ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego. Ustawodawca z tytułu podlegania tym ubezpieczeniom nie wprowadza przy tym jak w art. 17 ust. 2 u.u.s.r. obowiązku odprowadzania wyższej składki. Mimo podlegania ubezpieczeniu i opłacaniu składek, ubezpieczonemu zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 u.u.s.r. w przypadku wypadku przy pracy nie przysługuje jednorazowe odszkodowanie jeśli wypadek ten nie wystąpił podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej albo pozostających w związku z wykonywaniem tych czynności, lecz przy wykonywaniu czynności związanych z prowadzeniem dodatkowej działalności gospodarczej.

Z art. 5a u.u.s.r. nie wynika przy tym, aby oparte na nim ubezpieczenie rolnika- przedsiębiorcy miało być niepełne. Dopiero analiza dalszych przepisów u.u.s.r., a w szczególności jej art. 10 ust. 1 pkt 1, w kontekście ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2016.963 t.j.; dalej: u.s.u.s.) oraz ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U.2015.1242 t.j.; dalej: ustawa wypadkowa) uświadamia, że jest ono niepełne, gdyż nie obejmuje następstw wypadków i chorób zawodowych związanych z pozarolniczą działalnością gospodarczą. Na gruncie u.u.s.r. w praktyce chodzi o jednorazowe odszkodowanie z tego tytułu.

Tym samym ustawodawca pozbawił prawa do zabezpieczenia społecznego osoby które obok prowadzonej działalności rolniczej prowadzą dodatkowo działalność gospodarczą; w przypadku

ul. Grodziska 37/3a

60-363 Poznań

doznania wypadku przy pracy przy prowadzeniu tej dodatkowej działalności gospodarczej; naruszając tym samym art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej. Wyłączenie rolników prowadzących działalność gospodarczą spod ubezpieczenia społecznego nie znajduje przy tym żadnego uzasadnienia. Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w podobnej sprawie w wyroku z dnia 29 października 2013r. syg. akt. SK 64/12 jedynym racjonalnym wyjaśnieniem tej sytuacji jest przeoczenie ustawodawcy.

„Trybunał Konstytucyjny stoi na stanowisku, że w systemie prawa brakuje właściwego rozwiązania legislacyjnego związanego z możliwością dobrowolnego ubezpieczenia wypadkowego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej dla osób, które taką działalność wykonują, podlegając ubezpieczeniu rolniczemu w pełnym zakresie z mocy ustawy. Problem ten powinien być rozważony przez ustawodawcę.”

W zdaniu odrębnym do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 października 2013r. syg. akt. SK 64/12 sędzia TK Teresy Liszcz nie zgodziła się z rozstrzygnięciem, iż skarga konstytucyjna dotyczyła wyłącznie zaniechania ustawodawczego do którego badania Trybunał Konstytucyjny nie jest właściwy.

*„Nie zgadzam się z taką oceną, ponieważ uważam, iż skarga, która zainicjowała niniejsze postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym, jest skargą na **pominięcie legislacyjne** i dlatego powinna być rozpoznana merytorycznie” (...) „Pominięcie w badanej sprawie polega na tym, że w hybrydowej konstrukcji ubezpieczenia rolnika prowadzącego działalność gospodarczą brakuje istotnego elementu, jakim jest ubezpieczenie od następstw wypadku przy działalności pozarolniczej i choroby zawodowej powstałej w związku z wykonywaniem tej działalności, występującego we wszystkich innych ubezpieczeniach z tytułu wykonywania działalności zarobkowej.”*

Odnosząc się merytorycznie do treści skargi, sędzia TK Teresy Liszcz zauważyła iż obecna treść przepisu art. 10 ust. 1-pkt 1 u.u.s.r.:

„... prowadzi do naruszenia zasady równości w regulacji ubezpieczenia społecznego z tytułu różnego rodzaju działalności zarobkowej, tj. art. 32 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji, gdyż zróżnicowanie w tym zakresie sytuacji ubezpieczonych wykonujących pracę (działalność zarobkową), narażające ich na wypadki i choroby zawodowe, nie jest obiektywnie uzasadnione.

Zaskarżona regulacja, rozpatrywana w kontekście normatywnym art. 5a u.u.s.r. oraz odnośnych przepisów u.s.u.s. i ustawy wypadkowej, stanowi swoistą "pułapkę" zastawioną na jednostki (obywateli) przez państwo. Obywatel, działając w zaufaniu do państwa, korzysta z uprawnienia przewidzianego w ustawie co do rodzaju ubezpieczenia społecznego, a kiedy urzeczywistnia się ryzyko i to najściślej związane z pracą (działalnością) zarobkową, jakimi są wypadek przy pracy

ul. Grodziska 37/3a

60-363 Poznań

(działalności) i choroba zawodowa, dowiaduje się, że ryzyko to nie jest objęte ubezpieczeniem, któremu podlega z mocy ustawy (art. 5a u.u.s.r.).

Należy dodać, że nawet gdyby ten obywatel był świadomy "luki" w jego ubezpieczeniu (co przy wysokim stopniu skomplikowania naruszonego prawa ubezpieczeń społecznych byłoby czymś niezwykle), to i tak nie mógłby temu zaradzić, gdyż w obowiązującym stanie prawnym nie jest możliwe dobrowolne ubezpieczenie społeczne od następstw wypadków przy pracy (działalności) lub chorób zawodowych.

Oznacza to, moim zdaniem, że zaskarżona regulacja narusza również zasadę lojalności państwa wobec obywatela, wynikającą z art. 2 Konstytucji (z zasady demokratycznego państwa prawnego)."

Z przedstawionym zdaniem sędziego TK Teresy Liszcz skarżący w pełni się zgadza. Wyłączenie z spod zabezpieczenia społecznego rolników wykonywujących dodatkowo działalność gospodarczą, narusza art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej w zakresie zasady równości i zakazu dyskryminacji w życiu gospodarczym. Ustawodawca, bowiem bez żadnej przyczyny odmawia prawa do zabezpieczenia społecznego rolnikom prowadzącym dodatkowo działalność gospodarczą, przyznając to zabezpieczenie wyłącznie rolnikom którzy dodatkowo nie prowadzą działalności gospodarczej, lub osobą prowadzącym działalność gospodarczą, ale niebędącymi jednocześnie rolnikami. Tym samym obowiązujące przepisy u.u.s.r. ustoją w sprzeczności z urzeczywistnianiem zasady sprawiedliwości społecznej z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej.

Ustawodawca mimo świadomości niezgodności obowiązujących przepisów z Konstytucją Rzeczypospolitej, nie podjął do dziś żadnych kroków legislacyjnych celem wyeliminowania swojego „pominięcia legislacyjnego”.

Działania ustawodawcy można zatem odczytywać jako próba ograniczenia wolności działalności gospodarczej rolników wykonywujących dodatkowo działalność gospodarczą. Z uwagi, iż ustawodawca nie wskazuje powodu uzasadniającego wprowadzenie ograniczenia (oraz niemożliwości znalezienia takiego powodu zgodnego z Konstytucją Rzeczypospolitej) uznać należy, iż powód taki nie istnieje. Zatem ustawodawca wprowadza ograniczenia wolności gospodarczej bez ważnego interesu publicznego niezgodnie zatem z art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej.

Dlatego art. 10 ust. 1 pkt. 1 u.u.s.r w zakresie kwestionowanym na wstępie niniejszej skargi jest niezgodny z Konstytucją.

Wyrok Sądu II instancji wraz z uzasadnieniem został doręczony do pełnomocnika Skarżącego w dniu 16.11.2016 r. (prezentata na kopercie z Sądu Okręgowego w P). Nadzwyczajny środek

